

Løgumkloster Refugium blev indviet i 1961 med det formål at skabe rammer for roen. Bygget sammen med det gamle cistercienserkloster og skabt til hvile, fordybelse og nye erkendelser. Refugiet er tegnet af Rolf Graae og Richard Aas i slutningen af 50'erne og totalindrettet af Børge Mogensen.

Der er morgensang i den smukke kapitelsal og aftensang i kirken fra mandag til lørdag. Vi spiser sammen og begynder måltidet med et vers. De fredfyldte værelser er centreret omkring en skøn atriumhave. Ved stuerne er der aviser og tidsskrifter. Der er bibliotek, mulighed for at låne kunst til værelset, cykler til ture, fitnesskort og marsk og urskov tæt på. Vores køkken laver den skønneste mad og det dejligste hjemmebag til alle. Velkommen her!

PRIS PR. PERSON / 6 DAGE

Lille enkeltværelse: 7345 kr.
Enkeltværelse: 7595 kr.

Dobbeltværelse: 7095 kr.
Stort dobbeltværelse: 7345 kr.

Der er linned og håndklæder. Værelset er til rådighed til kl. 10 på afrejsedagen.

TILMELDING

Besøg vores hjemmeside: www.loegumkloster-refugium.dk, kontakt os via email: mail@loegumkloster-refugium.dk eller telefon: tlf. 7474 3301.

BLIV I ROEN? Ekstra dag inkl. fuld forplejning før og efter programmet kan tilkøbes for kun 1295 kr.

REFUGIERYTMEN

Morgensang i Kapitelsalen (man.-lør.) kl. 8.30
Aftensang i Kirken (man.-lør., ons. m. nadvergang) kl. 17.30
Højmesse i Kirken kl. 10.30

Morgenmad kl. 7.30-9.15. Frokost kl. 12.00. Aftensmad kl. 18.00.

Ret til ændringer i programmet forbeholdes. Opdateret marts 2026

Løgumkloster Refugium Refugievej 1 6240 Løgumkloster
T: 7474 3301 mail@loegumkloster-refugium.dk www.loegumkloster-refugium.dk

4. - 9. juli

 LØGUMKLOSTER
REFUGIUM

STJERNEREJSE

TURE I GRÆNSELANDET

OPLEVE – FÆLLESSKAB - VIDEN

VELKOMMEN TIL DAGE I GRÆNSELANDET

Slesvig byder med sin fascinerende mangfoldige kultur og forskelligartede natur i både vest og øst på en masse spændende oplevelser og historier.

Dette års Stjernerejse tager os vestpå til Nordfrisland og giver os indblik i frisernes særegne kultur og den vadehavskystnatur, der har formet den.

I Søbøl besøger vi først Nolde-museet, inden vi fortsætter til havnebyen Husum. Her oplever vi det frisiske kunstmuseum, Nordfrisland Museum Nissen Haus, og tager turen videre til den naturskønne halvø, Nordstrand.

Nordfrislandets særpræg mærker vi også, når vi fra Rømø sejler til vadehavssøen, Sild. Her oplever vi bl.a. de gammelfrisiske huse, med et besøg i den danske kirke, Staldkirken, i byen Vesterland, og huset, der var hjem for den slesvigske forfatningskæmper, friseren Uwe Jens Lornsen. Til slut kører vi i tog til Nibøl over den 11 km lange Hindenburg-dæmning.

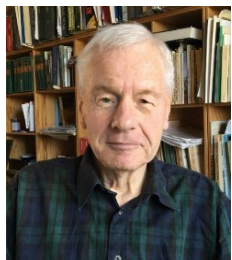
Det østlige Slesvig undersøger vi nærmere, når vi kører til Slesvig by, og her ser byens domkirke, og videre til hyggelige kystby, Egernførde, inden turen fortsætter sydpå til Bordesholm med et besøg ved det gamle kloster og klosterkirken.

Hen over dagene fortæller historiker Ebbe Juul-Heider i foredrag og oplæg om den historie, der formede kulturen og samfundene i Nordfrisland og Slesvig – og på den måde også danmarkshistorien og Europa.

Udgangspunkt for stjernerejsen er Løgumkloster Refugium. Herfra rejser vi ud og tager dagenes oplevelser og møder med tilbage for her at lade indtrykkene bundfælde sig i ro og mag.

Dagene er lagt an, så at hørehæmmede deltagere tilgodeses. Skrivetolk medvirker.

Medvirkende: Ebbe Juul-Heider, cand. mag i historie; Søren Skov-Johansen, præst for hørehæmmede; Aksel Krogslund Olesen, musiker og komponist; Trine Aaløkke og Johannes Kærsgaard Hansen, refugieværter; Kirsten Bjerrum, tidl. viceforstander på Refugiet og Erling Bjerrum-Petersen, tidl. præst

ONSDAG 8. JULI

Udflugt til det østlige Slesvig

9.00 Afgang med bus fra Løgumkloster Refugium

På årets sidste udflugt tager vi først til Slesvig by (Schleswig) for at besøge den historiske Schleswiger Dom, der blev opført i begyndelsen af 1000-tallet. Herfra går turen til fjordbyen, **Egernførde** (Eckernförde), mellem Slesvig og Kiel.

I Egernførde nyder vi den hyggelige atmosfære og spiser vores frokost på en af de lokale restauranter. Om eftermiddagen fortsætter vi sydpå til **Bordesholm Klosterkirke**, hvor vi oplever det smukke kirkerum og hører fortællingen om klosteret og kirken – inden vi finder tid til at drikke vores eftermiddagskaffe inden hjemturen.

17.30 Aftensang i kirken

18.30 Fest- og afslutningsmiddag i Spisesalen

TORSDAG 9. JULI - AFREJSEDAG

7.30-9.30 Brunch

8.30 Morgensang i Kapitelsalen

Afrejse i løbet af formiddagen. Udtjekning fra værelse senest kl. 10.00.

Foto: Uwe Barghaan / Wikimedia Commons / CC BY-SA 3.0

TIRSDAG 7. JULI

Udflugt til Sild og det frisiske vadehav

08.55 Afgang med bus fra Løgumkloster Refugium

Fra Havneby på Rømø sejler vi med syltfærgen til vadehavsøen, Sild (Sylt). Herfra kører vi til øens hovedby **Vesterland** (Westerland) – og besøger den danske kirke, den særprægede **Staldkirken**, hvor kirkens præst fortæller om kirken, og vi får tid til at spise vores refugiemadpakker.

Om eftermiddagen tager vi til den lille landsby med stråttækte huse, Kejtum. Her ser vi nærmere på **Kejtum kirke**, som prydes bl.a. af et billede af **Uwe Jens Lornsen**, og vi hører historien om forfatningskæmperen med frisiske rødder. Tilbage i Vesterland er der tid på egen hånd, inden vi tager bussen med ombord på toget, *der Autozug*, der fragter os over den imponerende **Hindenburg-dæmning** ind til Nibøl (Niebüll) på fastlandet.

Om aftenen er vi lidt senere hjemme på Refugiet end almindeligt og spiser derfor sen aftensmad ca. kl. 19.

EN MODVILLIG KONGE I LUTHERIETS TIDSALDER

At Frederik 1 (1471-1533) skulle blive dansk konge kunne ingen forudse, for det var i første omgang Frederiks storebror, Hans, der overtog tronen og efter ham, sønnen, den visionære, men også tyranniske Christian 2.

Et oprør antændt af sociale, politiske og religiøse splittelser afsatte dog Christian 2., og i 1523 accepterede Hertug Frederik modvilligt den danske og norske krone.

Opvokset med tysk eller nærmere: plattysk som sprog – dansk magtede Frederik næppe. Residerende på Gottorp Slot – et sted, som han livet igennem nødigt forlod – og med de besiddelser i Slesvig og Holsten, hans viljestærke mor, Dronning Dorothea, havde sikret ham i delingen af riget. Frederiks udgangspunkt var Slesvig.

Videnskabelige opdagelser. Social uro. Trosspaltning og "lutheriets" voksende indflydelse. Tiden var i forandring og oprør. Og Frederik 1. og rigsrådet bidrog til tidens revolutionære ånd, da de besluttede, at der kunne oprettes en protestantisk præsteskoole i Viborg og at protestantiske menigheder frit kunne etableres overalt i kongeriget. Og lige så vigtigt: at bispeudnævnelser fremover ikke skulle konfirmeres af Paven, altså et fuldstændigt brud med Rom!

Samtidig gennemførte Frederiks søn, Hertug Christian, reformationen fuldtone i Haderslev – senere som Christian 3, i hele landet 1536.

Frederik 1. lod opsætte et pragtfuldt gravmonument for sig og sin første gemalinde, Anna af Brandenburg i Bordesholm, i augustinerkorherrernes klosterkirke, men skæbnen ville, at han ikke for eftertiden kom til at hvile her, men derimod i Slesvig Domkirke. Frederik 1. døde på Gottorp 1533, og sønnen, Christian 3. besluttede at gøre faderen et værdigt, imponant minde.

Europas førende på området, Cornelis Floris fra Antwerpen, fik opgaven og i 1555 opstilles den pragtfulde kenotaf i Domkirken, mens Kongen og Dronning Sophia af Pommern hviler i en krypt under gulvet.

L Ø R D Å G 4 . J U L I - Å N K O M S T D Å G

- 14.00 Værelserne er klar
- 14.30 Kaffe/te og hjemmebag i Pejsestuen
- 15.00 Velkommen på Refugiet – og omvisning på refugiet, i kirke og kloster
- 16.10 **Introduktion til Stjernerejsens dage**
v. Ebbe Juul-Heider, Søren Skov Johannsen og Kirsten Bjerrum
- 17.30 Aftensang i Løgumkloster Kirke
- 18.00 Middag i Spisesalen på Refugiet
- 19.30 **Foredrag med oplæg til søndagens udflugt i Vestslesvig**
v. Ebbe Juul-Heider, historiker

S Ø N D Å G 5. J U L I

Udflugt til det vestlige Slesvig

08.30 Morgensang i Kapitelsalen

09.00 Afgang med bus fra Løgumkloster Refugium

Vi begynder turen i Søbøl/Nykirke (Seebüll/Neukirchen), hvor vi besøger det smukke **Nolde Museum** for bl.a. at opleve Emil Noldes ikoniske malerier af det vestslesvigske landskab. Efterfølgende spiser vi frokost på et lokalt spisestue, inden vi fortsætter til Nordfrislandet.

I Husum besøger vi det frisiske kulturmuseum i det specielle Ludwig-Nissen-Hus, **Nordfriesland Museum Nissen Haus**. Vi afslutter turen med at tage til halvøen, **Nordstrand**, hvor vi nyder både havudsigten og eftermiddagskaffen.

ca. 17.15 Ankomst på Refugiet

19.30 **Sangaften**

M Å N D Å G 6. J U L I

Hjemme- og foredragsdag på Løgumkloster Refugium

8.30 Morgensang

10.00 **Foredrag 1: "Kongens fald – oprøret mod Christian 2."**

Når vinden føjer sig, sejler vi – ordene er Kong Christian 2.s, da han 13. april 1523 gik med familie og følge ombord på flådens største skib, 'Løven', der med tyve skibe stod ud fra København. Det var et landsdækkende oprør mod kongen, der tvang ham til at forlade landet. Kursen var Nederlandene, hvorfra han skulle vende tilbage med store styrker og genvinde sit rige.

Christian 2. var visionær, begavet og fremsynet, men også brutal over alle grænser. Svig, løftebrud. Alle forpligtelser blev tilsidesat, fjender skabte han sig overalt. Det var en tyrann, der denne dag forlod Danmark.

14.00 **Foredrag 2: "Frederik 1. – hertugen, som ikke ville være konge"**

Frederik, Christian 2.s farbror, var ikke vokset op med en kongekrone i udsigt. Bosiddende på Gottorp Slot i det sydlige Slesvig lod Frederik sig overtale til at sætte sig i spidsen for et oprør mod Christian 2., og i 1523 blev han hyldet som Kong Frederik 1. – samtidigt i øvrigt med den detroniserede Christian 2.

Frederik 1. forlod kun nødtigt og sjældent Gottorp Slot, men måtte agere i tidens voldsomme kirkestrid: *Lutheriets gift sniger sig frem over alt* – sådan rasede lektor og kamelitermunk, Poul Helgesen, mod den nye lære, der stadig vandt indpas. På Herredagene i Odense 1526 og 1527 tog Frederik 1. og rigets ledende mænd vidtgående beslutninger, der endte med at splitte kirken i to dele og bane vej for reformationen i 1536.

15.00 Eftermiddagskaffe

15.30 **Foredrag 3: "Goeie dei – frisernes kultur og historie"**

I forbundslandet Slesvig-Holsten (o. 3. mil. indbyg.) er der fire officielle sprog: tysk, plattysk, dansk – og endelig frisisk, som tales og forstås af o. 10.000 mennesker af Nordfrislands 67.500 indbyggere. Det frisiske sprog i forskellige dialekter tales og forstås på fastlandet fra Danmarks grænse til Holland – og på de frisiske øer, bl.a. Sild (Sylt) af op mod 500.000 mennesker. Frisernes lange historie fra 900-tallet – er spændende og bevægende.

17.30 Aftensang i kirken

19.30 **Gudstjeneste i Løgumkloster Kirke**
v. *Søren Skov-Johansen,*
præst for *hørehammede*

